

Overvågning. Nu kan det være nok med al den vold, siger byrådet i Bogense, og så sætter de videokameraer op i gaderne. De ved godt, det ikke vil begrænse volden, og de skal sno sig for at overholde loven.

Vi ved godt, det ikke virker, men vi vil have det alligevel

ET FORSØG VÆRD. En almindelig torsdag aften i Bogense er det ikke nemt at se, at byen har store problemer med vold og hærværk. Men det har den, og nu vil byrådet have videoovervågning på gaderne. – Foto: Lars Skaaning

Af Poul Exner

Det myldrer ikke ligefrem med køllesvingende rødder mellem de lave bindingsværkshuse i Bogense. Det ser heller ikke ud, som om det ugentlige grøntsagsmarked på nogen måde har været udsat for hærværk. Byens motto er 'Et trygt sted at vokse op', og det hele emmer da også af lige dele provinsidyl og driftigt handelsliv. Men måske er det bare overflade?

I hvert fald er de tryghedsbevidste fynboer bekymrede over udviklingen i byen. Over vold og hærværk, som der ifølge politiets statistik er mere end gennemsnitligt af i Bogense. Men nu skal der også gøres noget ved det.

Og svaret er videoovervågning. Af marinaen, hvor lystsejlere har været plaget af hensynsløse knallertbøller, og af gaderne ved værtshusene i bymidten og parkeringspladsen mellem diskoteket og hotellet, hvor biler og borgere ikke kan være i fred for weekendfulde unge.

Jytte Madsen fra den lokale Kløverlisten foreslog byrådet, at kommunen satte videoovervågningen op, og det var en god ide, mente også socialdemokraterne, de konservative, venstrefolkene og løsgængerne med en fortid i Fremskridtspartiet. Så nu arbejder embedsmændene på et konkret forslag, og så snart det er vedtaget, kan Bogense blive den første købstad i Danmark med videoovervågning af gaderne.

Det er dog ikke det eneste, kommunen har gjort for at komme kriminaliteten til livs. Der er blevet afholdt to velbesøgte borgermøder, kommunen har ansat en gademedarbejder, politiet patruljerer mere i byen, og samarbejdet mellem politi, skoler og sociale myndigheder er intensiveret, så der er mere dialog med de familier, hvor de værste ballademagere kommer fra. De seneste måneder har da også været mere fredelige end tidligere.

Men Jytte Madsen og resten af byrådet mener stadig, byen skal videoovervåges.

»Videoovervågning er et middel blandt andre, og jeg tror faktisk, det vil hjælpe. Det er klart, at det ikke stopper den spontane vold, men hvis vi kan fange og bryde mønstret hos nogle af de værste af byens unge, så er vi nået langt«, siger hun.

Hun sidder i bilen ved hjørnet af Adelgade og Østergade. Der ligger Erik

Ingen kriminalpræventiv effekt ved videoovervågning

■ Det britiske indenrigsministerium analyserede i 2002 erfaringer fra både USA og England og fandt ud af, at videoovervågning effektivt begrænser færdselsforseelser, men at det kun har en lille eller ingen virkning på den øvrige kriminalitet. ■ Et af eksemplerne er den nordengelske by Newcastle. Der glædede man sig i 1995 over et fald i kriminaliteten, efter der var installeret videoovervågning i en stor del af byen. Men ved nærmere undersøgelse viste det sig, at kriminaliteten i områderne med videoovervågning ikke var faldet nær så meget som i områderne uden videoovervågning. ■ Det kriminalpræventive Råd udgav tidligere i år et hæfte om tv-overvågning. Også der er konklusionen, at tv-overvågning ikke har en kriminalpræventiv effekt. Samme sted kan man læse, at »kritikken er enslydende fra stort set alle forskere – elektronisk kontrol betyder, at folk er mindre opmærksomme på deres omgivelser og mindre tilbøjelige til at gribe ind over for kriminelle«.

Menveds Kro – også kaldet 'Øjet' – og der skal gaden overvåges, mener hun. »Det er ligesom, der udspringer noget derfra. Jeg ved ikke hvad«, siger hun.

Katastrofalt signal

Inde bag baren i den nænsomt restaurerede kro står Flemming Hansen og undrer sig.

Mens stamgæsterne nikker samtykende, fortæller kroejeren, at han ikke har problemer med voldsomme gæster, man at han da går ind for ethvert initiativ, der kan sikre ro og orden, og derfor også støtter forslaget om videoovervågning. Men han er bestemt ikke ukritisk.

»Nu må vi ud og rette på skiltene ved indfaldsvejene, hvor der står 'Velkommen til Bogense – et trygt sted at vokse op« og tilføje »Danmarks eneste videoovervågede by«. Det er et katastrofalt signal«, siger han.

Forslaget er langt fra gennemtænkt, mener Flemming Hansen.

»Hele miseren skrider på manglende kompetence og viden. Det er en midaldrende politiker, der er vågnet op morgen og har sagt 'videoovervågning'. Det har ikke noget med virkeligheden at gøre. Og jeg vil altså hellere have forebyggende arbejde, end jeg vil vide, hvor jeg skal gå hen og finde et videobånd mandag morgen for at se, hvem der har slået hvem ned. Jeg er sikker på, at der er bedre måder at gribe det an på«, siger han. Og tilføjer: »Men hvis der er en gnist af chance for, at vi kan fange nogle forbrydere, så hurra«.

Flemming Hansen undrer sig i øvrigt også over, at der ikke har været nogen debat om, hvorvidt pengene kunne bruges anderledes og mere effektivt. Men han går altså ikke imod forslaget. »For man kan jo hurtigt blive kate-

goriseret som tilhænger af det onde og negative, hvis man sætter sig imod videoovervågningen ikke vil gøre en forskel for den spontane vold. Og der ligger de helt på linje med professor, dr.jur. Eva Smith, der er formand for Det Kriminalpræventive Råd. Hun mener ikke, der vil blive mindre vold i gaden, hvis man sætter videokameraer op foran værtshusene.

»Vold og hærværk opstår som regel temmelig spontant. Man kigger ikke lige efter, om der skulle være et videokamera, som man kunne forestille sig en bankrøver, der har forberedt sin handling, måske ville gøre. Så hvis folk tror, det vil give tryghed, så er det nok en falsk tryghed. Kameraet er jo ikke bemandet, så der kommer ikke nogen og hjælper en, hvis man bliver overfaldet et sted med videoovervågning«, siger hun.

Eva Smith mener heller ikke, man skal regne med, at videoovervågningen vil forhindre planlagt kriminalitet. Den vil bare flytte til steder uden videoovervågning. Til gengæld kan det være lettere at finde gerningsmændene til den spontane vold, der bliver filmet af videokameraerne.

»Hvis man har en vanevoldsmand, og man opklarer hans kriminalitet og får ham fjernet fra gadebilledet, så vil der da være det mindre vold i den tid, han sidder inde«, forklarer juraprofessoren. Eva Smith erkender, at folk i stort omfang har vænnet sig til overvågningen, og at det derfor næppe giver mening af kæmpe imod udviklingen. Vi-

deoovervågningen breder sig, uanset om det er godt for noget eller ej.

»Folk er virkelig optagede af Trygghed med stort T. Og selv om et videokamera på togstationen aldrig giver den samme tryghed, som hvis der havde gået en konduktør rundt, opfatter folk det på en anden måde. De tror jo, at der er en eller anden form for tryghed i det. Men hvis folk føler sig trygge, er det jo også fint. Det bidrager i sig selv til livskvaliteten. Omvendt er videokameraerne jo ikke meget værd for den unge pige, der bliver overfaldet, ikke på togstationen, men når hun går ned ad den lille sti til sin vej«, siger Eva Smith.

Smuthul i loven

Men Bogense vil have videoovervågning.

Og det er ikke en holdning, der skiller sig ud. Danskerne er generelt meget positive over for videoovervågning, viser en undersøgelse, AC Nielsen AIM foretog sidste år for blandt andre Det Kriminalpræventive Råd.

70 procent af danskerne mener, det er i orden med overvågning uden for diskoteker, restauranter og barer. Andelen af positive daler imidlertid til 44 procent, når man spørger til overvågning af gågader.

Umiddelbart er der ikke nogen lov, der hindrer hverken Bogense Kommune eller andre offentlige myndigheder i at videoovervåge, hvor de har lyst til det, bare der er tydeligt skiltet. Og så er det bestemt ikke ligegyldigt, hvilken teknik man bruger.

Myndighederne skal holde sig til gammeldags analoge videomaskiner. For i det øjeblik, optagelserne gemmes digitalt, for eksempel på en harddisk, gælder persondataloven, for så sker der en registrering af privatpersoner.

Datatilsynet administrerer loven, og tilsynet siger, at kommunale myndigheder »bør undlade« at videoovervåge områder med almindelig færdsel, altså der hvor færdselsloven gælder, sådan som det også forbydes private.

Denne skelnen mellem analogt og digitalt udstyr, har de styr på i Lemvig. Den vestjyske Limfjordskommune var plaget af hærværk på havnen og mente, at videoovervågning var løsningen. Beslutningen om at overvåge med analogt udstyr blev taget af byrådet 9. marts, efter en indstilling fra havneudvalget, der havde gjort hjemmearbejdet. I referatet står der, at »Udvalget foreslår tv-overvågning med analog optagelse (videoptagelse) modsat digital (elektronisk) optagelse, sidstnævnte er om-

fattet af Persondataloven og skal derfor anmeldes til Datatilsynet«. Lemvig fandt med andre ord smuthullet.

Retningslinjerne kunne kommunen finde i en to år gammel udtalelse fra Datatilsynet til Høje Taastrup Kommune, der med digitalt udstyr videoovervågede blandt andet en offentlig parkeringsplads. Det mente Datatilsynet, de skulle lade være med.

Ingen tøven i Bogense

Men Datatilsynet er også kommet frem til, at retstilstanden er kompleks og uigennemsigtig. Det skrev de sidste år til justitsministeren, som nedsatte et udvalg, der fik til opgave at overveje samspillet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven, og om adgangen til tv-overvågning skal udvides.

Udvalget skal desuden overveje »risikoen for og konsekvenserne af, at man ved en eventuel udvidelse af adgangen til tv-overvågning bevæger sig hen imod et 'overvågningssamfund', hvor almindelige mennesker i praksis stort set ikke vil kunne færdes på frit tilgængelige steder uden at føle sig videoovervåget«, som det hedder i udvalgets kommissorium.

De skal også overveje bankernes ønske om at sætte kameraer op på fortovet, så bankrøvere filmes, før de trækker nylonstrømpen over hovedet.

Der er endnu ingen dato for, hvornår udvalget skal aflevere dets betænkning og eventuelle lovforslag.

Og i Bogense har de heller ikke tænkt sig vente på en betænkning, når nu den gældende lovgivning gør det muligt at filme borgene i gaderne.

Jytte Madsen forestiller sig, at Bogense Kommune skal bruge cirka en halv million kroner på videoovervågningen, og når de nu er enige, er det bare med at komme i gang.

»Jeg synes, det er spændende og positivt, at vi kan være den første kommune, der overvåger på den måde«, siger lokalpolitikeren.